

# Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

**Primair Onderwijs**  
Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
www.rijksoverheid.nl

**Onze referentie**  
26771339

Datum 2 februari 2021  
Betreft Oproep voor een kansrijke overstap van groep 8-leerlingen naar het voortgezet onderwijs

Geachte bestuurder, schoolleider en onderwijsprofessional,

Met deze brief vraag ik uw aandacht voor leerlingen die komend jaar de overstap maken van groep 8 naar het voortgezet onderwijs. Ik zie dat er door leraren, schoolleiders en andere onderwijsprofessionals – en ook door leerlingen en ouders – ongelooflijk veel inzet, creativiteit en flexibiliteit aan de dag wordt gelegd, en daar heb ik bijzonder veel waardering voor. Leerlingen in groep 8 verdienen daarbij in het bijzonder de aandacht.

In deze periode van het schooljaar worden, in veel gevallen, de voorlopige schooladviezen nog eens tegen het licht gehouden. Dit jaar gebeurt dat in een bijzondere situatie, waarin COVID-19 nog steeds een grote invloed heeft op het onderwijs en alle leerlingen. Ik wil u daarom vragen om bij de school advisering extra aandacht te hebben voor de potentie die u gedurende hun schoolloopbaan in leerlingen heeft gezien en ze initieel kansrijk te adviseren. In deze brief ga ik verder in op de eindtoets, het belang van kansrijk adviseren, de handreiking school advisering en een goede overdracht tussen basis- en middelbare scholen.

## **Eindtoets**

Vorig schooljaar heb ik moeten besluiten om de eindtoets niet door te laten gaan. Schooladviezen kunnen enkel bijgesteld worden naar aanleiding van deze eindtoets. Het ontbreken van die mogelijkheid heeft vorig jaar geleid tot gemiddeld genomen lagere schooladviezen en een lagere plaatsing van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Dit raakt vooral de leerlingen uit meer kwetsbare milieus.<sup>1</sup> De inzet is om de eindtoets voor groep 8 in schooljaar 2020/21 gewoon door te laten gaan, zodat voor leerlingen in groep 8 dit jaar een tweede objectief gegeven bij het schooladvies beschikbaar is. Een stappenplan rondom de eindtoets en corona vindt u op de [website](#) van de PO-Raad.

Daarnaast is met alle eindtoetsaanbieders is afgesproken dat we dit schooljaar in de normering rekening houden met opgelopen achterstanden als gevolg van de scholensluiting vanwege de coronacrisis vorig jaar en dit jaar. Leerlingen krijgen

---

1

[https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven\\_regering/detail?id=2020Z24560&did=2020D51534](https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z24560&did=2020D51534)

daarmee een toetsadvies voor het vervolgonderwijs dat past bij hun potentie, ook wanneer een leerling op het moment van afname nog niet over de daarbij behorende absolute kennis beschikt. Naast het toetsadvies geeft de eindtoets ook inzicht in de beheersing van de referentieniveaus taal en rekenen. De berekening van deze referentieniveaus wordt niet gewijzigd. Op deze manier krijgt u als school inzicht in waar leerlingen op dat moment staan.

Maar ook met een eindtoets is het schooljaar 2020/2021 voor groep 8-leerlingen anders dan normaal. Na het afstandsonderwijs in groep 7, het jaar waarin veel scholen een voorlopig schooladvies geven, volgen leerlingen ook nu vaak weer onderwijs op afstand. Voor deze groep 8-leerlingen is er een gebrek aan tijd om eventueel opgelopen achterstanden in te halen voorafgaand aan het schooladvies en de eindtoetsafname. De gevolgen van COVID-19 zijn daarbij groter voor leerlingen uit kwetsbare milieus omdat zij een hoger risico hebben op het oplopen van achterstanden. Deze leerlingen hadden in voorgaande jaren vaker kans op heroverweging en bijstelling van het schooladvies en kunnen extra kansen goed gebruiken.

### **Kansrijk adviseren**

Ik onderschrijf van harte het [initiatief](#) vanuit onder andere het Lerarencollectief, de PO-Raad en de AVS om kansrijk te adviseren bij het schooladvies en bij een eventuele heroverweging na de eindtoets.<sup>2</sup> Ook ik roep u hierbij nogmaals op om leerlingen kansen te bieden en het voordeel van de twijfel te geven. Bijvoorbeeld door deze leerlingen een dubbel schooladvies te geven en door een inschatting te maken van het potentieel van leerlingen als basis voor het schooladvies. Voor veel scholen is kansrijke advisering al dagelijkse praktijk, dat stemt mij positief. Deze oproep dient als aanmoediging om hiermee door te gaan en indien nodig te intensiveren. Zoals u weet is het schooladvies een belangrijk moment in de schoolloopbaan van leerlingen. Soms stromen leerlingen in het voortgezet onderwijs tussentijds op naar een hoger onderwijsniveau, maar in de praktijk blijkt dit niet altijd eenvoudig. Een (initieel) kansrijk schooladvies is vooral van belang voor leerlingen die hiertoe niet vanzelfsprekend van huis uit worden gestimuleerd en thuis weinig of geen ondersteuning krijgen. Ik verwijs u in dit kader ter illustratie naar de recente televisiedocumentaire *Klassen*. Ik doe een beroep op u om hier invulling aan te geven.

### **Handreiking schooladvisering**

De [Handreiking schooladvisering](#) kan behulpzaam zijn bij het geven van een kansrijk schooladvies. Deze handreiking is door het ministerie van OCW ontwikkeld in samenwerking met SLO en een aantal basisscholen. Hierin komen aan de hand van wetenschappelijke informatie en praktijkvoorbeelden verschillende thema's rondom schooladvisering aan bod. Zoals het schoolklimaat, het belang van hoge verwachtingen, informatiebronnen en afwegingen bij het schooladvies, de betrokkenheid van ouders en leerlingen en de samenwerking met middelbare scholen. Het Lerarencollectief heeft handige [video's](#) gemaakt, gebaseerd op de Handreiking schooladvisering, hierin wordt ook specifiek aandacht besteed aan advisering in coronatijd.

### **Overdracht tussen basis- en middelbare scholen**

---

<sup>2</sup> <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/het-schooladvies-was-nog-nooit-zo-belangrijk>

Naast de oproep tot kansrijke advisering wil ik ook nogmaals aandacht vragen voor de goede informatieoverdracht tussen basisscholen en middelbare scholen. Tussen de meeste po- en vo-scholen vindt al een warme overdracht plaats, in aanvulling op het onderwijskundig rapport. Ik moedig dat van harte aan. Uiteraard is dat in deze tijden, waarin we elkaar niet fysiek kunnen ontmoeten en er veel zaken zijn die onze aandacht vragen, ingewikkelder dan anders. Ik doe daarom ook een beroep op u om relevante zaken goed mee te nemen in het Onderwijskundig Rapport. Bijvoorbeeld door extra informatie op te nemen over het verloop van het afstandsonderwijs van uw leerlingen, hun sociaal-emotioneel welbevinden en mogelijke achterstanden, zowel op cognitief gebied als op gebied van executieve functies en 'leren leren'. Dit helpt de middelbare school om vanaf het begin goed te kunnen inspelen op wat de leerling nodig heeft.

Ik stuur ook een brief aan vo-scholen, waarin ik hen oproep alles in te zetten om leerlingen goed te begeleiden. Dit kan onder andere door op heterogene en verlengde brugklassen, het goed volgen van leerlingen en door hen te helpen bij leerachterstanden. Op die manier krijgen leerlingen in het voortgezet onderwijs nog voldoende ruimte het onderwijsniveau te gaan volgen dat recht doet aan hun capaciteiten.

Tot slot, leerlingen kansen geven vraagt om een ambitieuze kijk op het kind. Het is een bijzondere tijd waarin ongelofelijk veel van het onderwijs wordt gevraagd. Daarbij hebben wij allen hetzelfde doel voor ogen: alle leerlingen, wat ook hun achtergrond is, zo goed mogelijk onderwijs bieden dat hen zoveel mogelijk kansen geeft. Zodat ook de huidige groep 8-leerlingen op hun volgende school onderwijs kunnen volgen op de schoolsoort die past bij hun capaciteiten en mogelijkheden. Ik doe een groot beroep op u. Dat realiseer ik mij. De invloed die COVID-19 nog steeds heeft op onze levens en op het onderwijs vraagt dat wij allen extra alert zijn op de ontwikkeling van leerlingen. Mijn dank voor uw (extra) inzet is groot.

Met vriendelijke groet,

de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob